

SZUCHER
ERVIN

» JEGYZET

Papíron vagy papír nélkül, velem vagy nélkülem, a Krónika örök marad

Gyertyagyújtással kezdődött a történet, legalábbis számomra. Már jócskán beletapostunk 1999 ólomszürke, ködös őszébe, amikor az új országos napilap megjelenésével kigyúlt a remény lángja; anyaországi befektetőinkkel, mentorainkkal és olvasóinkkal együtt álmodtuk és hittük, hogy a rendszerváltás utáni erdélyi magyar média más is lehet, mint az addig ismert, részben átgyúrt, részben a múltból átörökölt sajtó. Hogy nem hiú ábrándfűzés volt mindez, azt az elmúlt huszonhárom esztendő igazolja. Pontosabban huszonhárom év és két hónap, hivatalosan ugyanis ennyit élt a papíralapú Krónika. Ennyi ideig érezhettem magam annak az egyik kis, de mégiscsak fontos fogaskereknek, amely része lehetett egy igencsak olajozottan működő, szakmailag jól képzett újságíró csapat alkotta gépezetnek. Nem hivatalosan már jóval az október 30-i öröm- és reménytelj rajt előtt azon szerencsés helyzetben találtam magam, hogy az ötletgazdák és az erdélyi kortárs irodalom- és sajtóvilágának nagyjait átölelő csoportosulás árnyékában, többedmagammal ott bábáskodhattam az 1989-et követő, szabadnak kikiáltott korszak legnagyobb médiavállalkozása pályára állításán. A történelemnek egy apró kis töredéke, emberi léptékben viszont huszonhárom esztendő – bárhogyan is nézzük, nem kevés: egy új nemzedék felnövése és megérésének időszak. Ha jól számolom, mindössze ketten maradtunk az egykori igencsak népes „kezdőcsapatból”...

Azóta is gyakran és örömmel gondolok vissza a lepedő nagyságú, vékony, ropogós papírra nyomtatott példányszámokra, az első krónikás riportjaimra és azok alanyaira, kiknek könnyedén, szeretettel és együttérzéssel idézem fel boldogságtól nevető vagy a sors kegyetlensége

ARCHIV

miatt sírásba boruló tekintetét. Bő két évtized után is meglevenednek előttem a magatehetetlen Nyáradselye idős lakói, akiknek a palás földdel együtt életük munkája, az otthonuk is elindult a lejtőn, lelki szemeim előtt jelenik meg az időződő (román) férfi, akinek a marosvásárhelyi szívkörház csodadoktorai új „motort” ültettek be, és ezzel együtt új életet adtak, felidézem a fiatal (magyar) donor gyászoló, ám jótettükért a lelkük mélyén mégis-

csak megnyugvást érző nyomáti szüleit. Szinte látom és halom a szájalomra méltó székelysárdi újgazdag gázolót, akinek gondatlansága nemcsak egy fiatalit küldött a túlvilágra, de az ő életét is megpecsételte. Az első anyagokat a huszonhárom év alatt több mint négyezer újabb írás követte. Találkozhattam és beszélgethettem világhírű, ám szerénykedő tudósokkal és mellüket fél téglával döngető, azonban egyetlen értelmes mondatot is nehezen megfogalmazó politikusokkal, mára megkoronázott trónörökös herceggel és hajléktalanszállón tengődő valamikori élsportolóval, rivaldafényben úszkáló művészekkel és ismeretlen, de társadalmunk számára rendkívül hasznos és fontos kisemberekkel. Felkereshettem a nyugati magyar diaszpórát, és meglátogathattam az itthoni szórvány már csak omladozó templomtornyokba kapaszkodó maradék magyarjait, a műtőorvos mellől nézhettem végig országos premierként végzett operációt, és a helyszínen élhettem át, amint kedvenceink Európa élére röptik a piros-fehér-zöld színeket. Megmászhattam szakmai csúcsokat, és sodródhattam lépésnyi távolságra a szakadék szélétől. Szinte mindvégig voltam a sors és a kollégák által átölelt munkatárs, és nagy ritkán magamra hagytam bűnbak. Egy dolog viszont biztos: huszonhárom esztendőn keresztül egy pillanatig sem gondoltam komolyan, hogy egyébre cserélhetném az életem. Számomra az újságírás nem egy szakma, a Krónika nem egy állás volt, hanem életforma. Kisebbségi létünk lelki ápolásában, az igazságkeresésben, a rossz elleni küzdelemben, az élménynyújtásban. Ha újakezdehetném, kétségtelenül ugyanezen a göröngyös, de mégiscsak csodálatos kilátást kínáló úton indulnék el. Papíron vagy papír nélkül, velem vagy nélkülem, számomra a Krónika örök marad. Még akkor is, ha a nyomdafesték illata egyetlen tollvonással elillan, a huszonhárom esztendővel ezelőtt meggyújtott gyertya egyre halványabban pislákol, a papíralapú napilapunk történelemmé válik, a nagybetűs Olvasó leghűségesebb fajtája becsapva érzi magát, a kezdőcsapatból meg kettőnk közül – akár egy kiszavazós valóságshow-ban – már csak egy folytat(hat)ja.

BÁLINT
ESZTER

» JEGYZET

Csak az emlék marad. És a barátságok

Nehéz most bármit is írni, mondani. Csak bámulom az üres dokumentumot, s nem jönnek a szavak. Annál gyorsabban pörögnek az emlékek. Az első találkozás a Krónikával 1999 őszén még elsőéves egyetemistaként a nulladik lapszám bemutatóján. Az elhatározás, hogy miután befejezem az újságíróit, szeretnék a Krónikánál dolgozni. Negyedév vége, egy bulis nyár után szeptemberben már a főszerkesztői irodában interjú. Nagyjából félévnyi gyakornoki munka után szerkesztői munkaszerződés. Akkorra már tudtam, a Krónika nem egy munkahely, hanem egy életérzés. Nagybetűs KÖZÖSSÉG, amelyben a kollégák egyben barátok, vagy több mint barátok, akik

nemcsak együtt dolgoznak, hanem szabadidejüket is szívesen töltik együtt.

Egy regényi terjedelem sem lenne elég minden emlékezeses pillanat felidezésére. Voltak jó napok, de voltak cudarul nehéz időszakok is, ám valahogy együtt mostanáig mindent túlvészeltünk. Közben az emberek jöttek és mentek, rengeteg dolog változott 2003 óta. De sok ott kötöttet barátság él azóta is, és a férjemmel is a Krónikánál ismerkedtem meg, ahogyan sok más kapcsolat is született a szerkesztőségi falak között.

Most nemcsak az életünk egy korszaka ér véget a Krónika nyomtatott kiadásának a felfüggesztésével/megszűnésével, hanem gyásznapja ez az erdélyi sajtó történetének.

A magam részéről viszont annyit megígérhetek, hogy ha maroknyian is, de a napilap hasábjain megszokott minőségi újságírást visszük/próbáljuk továbbvinni a Krónika online felületén. Tartsanak ott is velünk!

VÁSÁRHELYI-
NYEMEC RÉKA

» JEGYZET

Egy korszak vége...

A friss kávé illatára kikelsz az ágyból, beleszürcsölsz a csészédbe, és fellapozod az újságot... akarom mondani telefonod, merthogy a nyomtatott sajtó korszakának számomra most vége. Egy korszak, amit imádtam. Ami számomra akkor indult, amikor még faxon kaptuk a sajtóközleményeket, amikor a sajtótájékoztatók beszélgetésbe torkolltak, amikor konkurens nyomtatott lapokkal „versengtünk”, és versenyt futottunk az idővel, hogy lapzártáig minden fontos információt továbbadjunk, hiszen az internet még gyermekcipőben járt itthon. Tettük ezt magyarul, mert bár mindig is atipikus erdélyi újságíró voltam, úgy éreztem, a romániai magyar sajtó nem pusztán a tájékoztatást szolgálja, hanem örömrésze is annak, hogy anyanyelvünkön olvashatunk

» Bizonyára már most is vannak olvasók, akik mosolyogva csomagolták ki a karácsonyi üveggömböt egy régi napilapból, nosztalgiával emlékezve vissza azon időkre, amikor a kiolvasott napilapok magasan tornyosultak a fal mellett az egyik hokedlin.

híreket, riportokat, publicisztikát. És minden egyes írásunkkal átadtunk egy keveset önmagunkból is, együtt kávéztunk olvasóinkkal. Tettük ezt hosszú éveken át, próbálva alkalmazkodni a megváltozott fogyasztói szokásokhoz anélkül, hogy feláldoznánk szakmai elveinket. Persze a Krónika nem vész el, csak átalakul. Bizonyára már most is vannak olvasók, akik mosolyogva csomagolták ki a karácsonyi üveggömböt egy régi napilapból, nosztalgiával emlékezve vissza azon időkre, amikor a kiolvasott napilapok magasan tornyosultak a fal mellett az egyik hokedlin. Én pedig nem először búcsúzom, és bizonyára nem is utoljára. Hiszen a korszakzárás egyben egy új kezdet is. Szerencsésnek tartom magam, hogy részese lehettem egy darabka sajtótörténelemnek, és köszönöm neked, Tisztelt Olvasó, hogy éveken át beengedtél az otthonodba, hogy együtt kávézzunk.

Nyári csoportkép, amely a Krónika Eperjes utcai szerkesztősége udvarán készült 2018-ban

FOTÓ: BIRÓ ISTVÁN/ARCHIV